

UTDRAG AV FOREDRAG I HARSTAD.

Regjeringen var knapt nok kommet på plass i regjeringskontorene før vi fikk høre påstander om at Høyre var på vei bort fra de standpunkter vi hadde lagt fram i valgkampen. Arbeiderpartiets formann snakket f.eks. om et "skrittvis tilbaketog fra løftenes valgkamp", da regjeringserklæringen ble presentert. "Nordlys" har i lederartikkel (23.11) hevdet at Regjeringen nå har "avslørt den avstand det er mellom Høyres løftepolitikk for september, og den virkelighet som Høyre-regjeringen har skapt i norsk

2.

politikk ....", for bare å nevne ett eksempel fra gjennomgangstonen i Arbeiderparti-pressen.

Slike påstander er naturligvis ikke uventede, men de blir ikke riktigere av den grunn. Hvis man ser noe nærmere på det arbeide som er utført i de syv ukene Regjeringen hittil har virket, vil man fort se at Regjeringen i virkeligheten er kommet godt igang med å gjennomføre det vi selv har sagt i vårt program og under valgkampen.

Og det er jo det Høyre selv har lovet som må være det avgjørende når man skal vurdere om Regjeringen holder ord,

ikke de vrengebilder av vårt syn som Arbeiderpartiet og andre politiske motstandere kom med under valgkampen, og til dels har gjentatt senere.

Det kan være grunn til å minne om noen hovedsaker som Høyre satte i forgrunnen under valgkampen:

- Vi krevet større støhet i sikkerhetspolitikken.
- Vi krevet en mere realistisk nedrustningspolitikk, med vekt på gjensidighet og lik nedrustning i øst og vest.
- Vi understreket behovet for å gjenreise vekstkraften

i norsk økonomi, for derefter å kunne skaffe mer midler til bedre løsning av flere oppgaver.

For å oppnå dette understreket Høyre at det er nødvendig med mindre vekst i de offentlige utgifter, at det er nødvendig med en ny skattepolitikk, og at det må satses på å redusere offentlig byråkrati, med sikte på å fjerne unødvendige offentlige inngrep og restriksjoner.

Høyre understreket under valgkampen gang på gang at arbeidet med å gjenreise vekstkraften i norsk økonomi vil kreve adskillig tid. Vi har aldri lovet at man med ett slag skulle kunne rette opp resultatene av mange års feilslått økonomisk politikk.

Det skulle ikke være nødvendig å bruke mange ord på å vise at Regjeringen holder ord når det gjelder sikkerhets- og forsvarspolitikken. De hovedsynspunkter Høyre fremmet under valgkampen er nedfelt både i Regjeringens erklæring og i den praktiske utforming av utenriks- og sikkerhetspolitikken fra dag til dag.

Utenriksministerens reise nylig til London og Washington er en praktisk bekreftelse på at vi følger opp forpliktelsen til et nært samarbeide med våre allierte i NATO. Regjeringen har også gitt sin støtte til ^{det}forhandlingsopplegg som er presentert fra amerikansk side når det gjelder

forhandlingene om begrensning av kjernefysiske våpen i Europa. Vi legger avgjørende vekt på å bidra til at NATO opptrer mest mulig samlet i nedrustningsbestrebelsene fordi vi mener at dette er det beste bidrag vi fra norsk side kan gi for å gjøre til virkelighet den nedrustning som er ett av sikkerhetspolitikkenes aller viktigste mål.

Vi har også fulgt opp forpliktelsen til å styrke Forsvaret gjennom forslaget om å gi forsvarsbudsjettet en reell økning på 4 prosent. Derved har vi også gjort det mulig å begynne arbeidet med å forhåndslagre utstyr for større norske styrker i Nord-Norge. Slik utvidet norsk forhåndslagring var som kjent en del av forutsetningene for vedtaket

om at de amerikanske forhåndslagre skulle plasseres i Trøndelag.

Jeg vil ikke overdimensjonere forskjellen mellom Høyre og Arbeiderpartiet når det gjelder forsvarsbudsjettet. Det viktigste er den omfattende enighet på dette område. Men når avisen "Nordlys" skriver på lederplass at det ikke er noe i den internasjonale situasjon som tilsier styrkelse av forsvarsbudsjettet, står man overfor et nytt tilfelle av ønsketenkning på et område der slikt er farligere enn på nær sagt noe annet felt. Jeg håper vi kan gå ut fra at dette utsagn fra denne ledende Arbeiderpartiavis i landsdelen ikke er uttrykk for den rådende oppfatning blant

partiets ansvarlige tillitsmenn i dette militært utsatte fylke.

Den mest presserende oppgave Regjeringen stod overfor ved tiltredelsen, var naturligvis arbeidet med statsbudsjettet for neste år. Vi var henvist til å ta utgangspunkt i det budsjettforslag som var utarbeidet av den avgående Arbeiderparti-regjering. Den korte tid som sto til disposisjon gjorde det umulig å fremme budsjettendringer av mer dyptgripende karakter. Men Regjeringen maktet allikevel å legge frem forslag om endringer i et slikt antall og av et slikt omfang at de samlet representerer en markert kursendring.

Hovedinnholdet i endringsforslagene er en dempning av veksten i de offentlige utgifter, og skattereduksjoner i forhold til Arbeiderpartiets skattekrav som på årsbasis utgjør 2,1 milliarder kroner.

Selvsagt hadde det vært ønskelig allerede nå å gå lenger i skattepolitikken, men realistisk sett var det ikke mulig å komme særlig lenger denne gang enn å hindre den betydelige skatteskjerpelse som den forrige regjering la opp til. Reaksjonene i Stortinget viser jo også at det ikke ville vært politisk grunnlag for å gå lenger i retning av mindre statsutgifter og mindre skatt i denne omgang.

Regjeringens skatteforslag, som Stortinget nå har sluttet seg til, betyr imidlertid at Høyre har oppfylt sitt mål for første runde om å unngå skatteskjerpelse, at vi har fått en viss omlegging til fordel for barnefamiliene, og at det dessuten blir reelle lettelser for dem som ønsker å benytte seg av de utvidede spareordninger.

Når Regjeringen har satset på en betydelig forbedring av mulighetene for privat sparing, har vi imidlertid et videre sikte enn bare å gi økede muligheter til å spare skatt. Vår hovedbegrunnelse er at øket sparing er ønskelig av samfunnsmessige grunner. Øket privat sparing virker dempende på efterspørselspresset i økonomien, gir den

enkelte større sikkerhet og selvstendighet og bidrar til å øke kapitaltilgangen til næringslivet.

Regjeringen har derfor i tillegg til økede grenser for sparing med skattefradrag også foreslått endringer i gevinstbeskatningen ved salg av aksjer. Vi er også i fullt arbeid med utformingen av en ordning med investeringsparing i aksjer med sparefradrag, for på denne måte å komme frem til en praktisk ordning som kan bidra til å kanalisere midler fra publikum til næringslivet, med sikte på å gi flere muligheter for å bli medeiere i bedrifter, og å styrke arbeidsplassene.

Arbeiderpartiets agitasjon mot den meget lille del av skatteforslaget som gjelder aksjer er et avslørende eksempel på uansvarlig usaklighet. Det skrives og skrives at forslaget om mindre skatt på gevinst ved salg av aksjer viser en usosial tendens i skattepolitikken, som må medvirke til at de fagorganiserte ikke kan legge vekt på skattelettelsene når de utformer sine lønnskrav. Arbeiderpartiet viker altså ikke tilbake for å skade mulighetene for moderasjon ved lønnsoppgjøret, og derved skade mulighetene for å bevare utsatte arbeidsplasser, ved meningsløse skriverier. For hva er det egentlig som foreligger: Vi følger opp ønske om lempning i beskatningen av gevinst ved salg av aksjer som Arbeiderpartiet selv la frem i sin regjeringstid,

Arbeiderpartiet var nemlig selv kommet til at en slik lempning ville bli til fordel for arbeidsplassene. Ofte betyr forslaget bare at det blir mindre skatt av en gevinst som ikke engang er reell, fordi salgssummen er steget mindre enn prisstigningen. Og hele lettelsen kan dreie seg om mindre enn en eneste prosent av den samlede skattelettelse som den nye regjeringen foreslår. Men selv et slikt meget lite skritt i en retning som Arbeiderpartiet selv har anbefalt, blir altså etter Regjeringsskifte brukt som et viktig punkt i en hesblesende agitasjon mot efterfølgerne.

Som kjent vil resultatet av Stortingets behandling av statsbudsjettet bli at vi ikke får en neddemping av de offentlige utgifter i den grad Regjeringen hadde lagt opp til. Dette vil naturligvis svekke budsjettet i forhold til Regjeringens forslag. Arbeidet med å komme ut av stagnasjonen vil derfor måtte ta lengre tid enn ellers ville vært nødvendig. Men vi er på rett vei. Selv om budsjettet ikke blir fullt så godt som det kunne ha vært, vil det være bedre tilpasset den økonomiske situasjon enn det skatteforhøyelsesbudsjett som Arbeiderparti-regjeringen etterlot seg.

Høyre la før valget stor vekt på behovet for å gjennomgå lovverket med sikte på forenkling og avskaffelse av

unødvendige offentlige reguleringer, restriksjoner og inngrep. - både som et viktig bidrag til å gjenreise vekstevnen i norsk økonomi, og for å styrke enkeltmenneskets muligheter til å fatte avgjørelser på egen hånd.

Regjeringen har fulgt opp dette gjennom forslag om å oppheve planleggingsloven og å forenkle markedsføringsloven, for å hindre mer byråkrati både offentlig og i bedrifter. Det vil komme forslag om opphevelse av unødvendige begrensninger i borettslagenes handlefrihet. Regjeringen vil også foreslå opphevelse av en rekke unødige og byråkratiserende reguleringer i Samferdselsloven. Regjeringen arbeider med forslag

til endringer i etableringsloven, og i enkelte av de bestemmelser i arbeidsmiljøloven som ikke har reel helsemessig betydning.

Spørsmålet om påkrevde endringer i konsesjonsloven står også på Regjeringens dagsorden. Men dette er jo et velkjent politisk stridsspørsmål, også mellom de borgerlige partiene. Det må derfor legges adskillig arbeide i å sørge for at Stortingets behandling kan føre til reelle forbedringer, med den styrkelse av handlefrihet, arverett og eiendomsrett som er vårt hovedmål også i denne sak.

La meg også mer stikkordmessig nevne viktige områder som arbeidet med endringer i forretningsbankloven og Regjeringens vedtak om utsettelse av loven om offentlige ansattes medbestemmelsesrett. Vi tar sikte på raskt å legge frem et forslag som sikrer de offentlig ansatte medbestemmelse, men som samtidig sikrer de folkevalgte fortsatt adgang til å avgjøre politiske spørsmål i overensstemmelse med valgresultatene.

Regjeringen har også sagt klart fra at arbeidet for en videre utvikling av demokrati og samarbeide på arbeidsplassen vil bli ført videre på en slik måte at det ikke forrykker balansen mellom representanter for eierne og de

ansatte i bedriftenes styrende organer. Etter Høyres mening er det i denne sammenheng særlig viktig å styrke den enkeltes medbestemmelse i egen arbeidsstusjon.

Politikk er imidlertid ikke bare økonomi, skatter og reguleringer, selv om dette er områder som tiltrekker seg mye av den politiske interesse. Regjeringen har også satt igang arbeidet med reformer på andre viktige områder. Vi er i full gang med å få gjennomført en oppmyking av NRK-monopolet. Vi er i ferd med å bedre arbeidsforholdene for Kirken og for livssynsinstitusjonene. Det gjør vi både gjennom enkelte endringsforslag i budsjettet, en mer positiv holdning til private skoler, og ikke minst gjennom

de varslede forslag om kristen formålsparagraf i barnehaveloven og en bedre utforming av arbeidsmiljølovens § 55A, som idag gjør det vanskeligere enn nødvendig for livssynsinstitusjoner å arbeide etter sine egne ideelle formål.

Også i skolepolitikken er vi i god gjenge med å oppfylle våre forpliktelser om å legge større vekt enn tidligere på faglig kvalitet og innhold. Regjeringen har allerede vedtatt å endre Arbeiderparti-regjeringens omstridte forslag til opptaksregler for videregående skoler, bl.a. slik at man ikke lenger kan bruke alder som eneste opptaks-

grunnlag. Arbeidet med å utforme et kjernestoff i viktige fag i grunnskolen er i gang. Regjeringen har også startet nedbyggingen av Forsøksrådet for skoleverket, som det ikke lenger er reelt behov for.

I forbindelse med skolepolitikken kan det også være naturlig å komme tilbake til forslaget om deling av Kirke- og Undervisningsdepartementet i to departementer. Da dette forslaget ble kjent, trodde våre motstandere at de kunne høste politiske poeng på å late som om dette ville være i strid med Høyres ønske om mindre byråkrati. Nå vil de kanskje innse at de tok feil. Vi har opphevet en annen statsrådsstilling, slik at antallet regjeringsmedlemmer ikke er blitt større. Antallet nye stillinger i staten

i alt i forbindelse med opprettelsen av det nye departement blir minus 1. Samtidig er grunnlaget lagt for å unngå opprettelse av en serie nye stillinger i fremtiden, som Arbeiderpartiet hadde planer om. Denne moderasjon med hensyn til nye stillinger, kommer i tillegg til den kraftige beskjæring av den forrige regjerings krav om nye stillinger på andre områder.

Men slik diskusjon om byråkrati er likevel en bisak akkurat i denne forbindelse. Hovedsaken er at delingen gir større muligheter for at den politiske ledelsen kan make en rask gjennomføring av kravet om forbedringer i skolepolitikken,

alternativer til NRK i eteren, og andre kulturpolitiske reformer.

Listen over initiativ kunne naturligvis gjøres adskillig lenger, men det vil i praksis være umulig å redegjøre det Regjeringens omfattende opprydnings- og reformarbeide i detalj. Den liste jeg har fremlagt, skulle imidlertid være tilstrekkelig til å vise at påstander om at Høyre er på vei bort fra sine valgløfter er det motsatte av virkeligheten.

Også når det gjelder holdninger til arbeidsplasser i utkantområder, prøver våre motstandere seg med antydninger

som er klart motsatt det vi virkelig står for. Et aktuelt eksempel er antydninger om at Regjeringen er innstilt på nedleggelse av Fesil Nord. Jeg vil gjerne benytte denne anledning til å understreke at dette ikke er tilfelle. Industridepartementet arbeider aktivt for å finne frem til løsninger på bedriftens problemer. Det vil bli satt igang en utredning av ferrolegeringsindustriens problemer, under ledelse av det såkalte Forhandlingsutvalget. Utvalget skal både gi en vurdering av bransjens generelle situasjon og se nærmere på situasjonen ved de enkelte bedrifter.

Fesil Nord er imidlertid oppe i helt akutte problemer. Industridepartementet har derfor gitt klart beskjed om at arbeidet med Fesil Nord skal ha høyeste prioritet, slik at man raskt kan komme med forslag om midlertidige tiltak for å holde bedriften gående, inntil man får klarlagt hvilke kortsiktige og mer langsiktige tiltak som kan bidra til å rette opp ferrolegeringsbransjens generelle situasjon.

Også spørsmålet om bygging av en ny aluminiumsfabrikk i Tyssedal er brukt som eksempel i forsøk på å skape inntrykk av at Regjeringen vil føre en distriksfiendtlig politikk. Dette er meningsløst. Regjeringen har sagt klart fra at den vil trygge sysselsettingen i Tyssedal. Når Regjeringen

ønsker en ny vurdering av det aktuelle utbyggingsprosjekt, er det for å få undersøkt om man kan opprettholde antallet arbeidsplasser i Tyssedal på en måte som er billigere for samfunnet enn de enorme summer det nå er snakk om. - 6 millioner kr. pr. arbeidsplass, pluss et voldsomt energiforbruk som må føre til mer kraftbygging enn vi ellers kunne klare oss med.

Og det er verdt å merke seg at en rimeligere løsning i Tyssedal vil bety at det blir mere midler å sette inn for å løse problemer andre steder. Dette er derved det motsatte av distriktsfiendtlighet - det er en linje fra Regjeringens side for å kunne bevare flest mulig arbeidsplasser i

distriktene, og samtidig gjøre det mulig å skaffe resurser til å etablere nye og trygge arbeidsplasser.